



ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΓΡΑΦΗ

Σύστημα Ακαδημαϊκής Υποστήριξης
Φοιτητών του ΕΑΠ



ΠΕΝΕΡ ΕΑΠ16

Οι πρωταγωνιστές



Νέος φοιτητής



Απόφοιτη



Καθηγήτρια-Σύμβουλος

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Καλώς ήρθες στην ενότητα της **Ακαδημαϊκής Γραφής**. Εδώ θα έχεις την ευκαιρία να γνωρίσεις τις βασικές έννοιες για το τι σημαίνει «οργανώνω τη σκέψη μου» και «γράφω ένα επιστημονικό κείμενο», δηλαδή μια εργασία, μια δημοσίευση κλπ.



Καλώς ήρθες! Υπάρχουν μια σειρά από πράγματα που πρέπει να γνωρίζουμε προκειμένου να εξοικειωθούμε με την επιστημονική γραφή, που είναι απαραίτητη όταν σπουδάζουμε σε ένα πανεπιστήμιο.

Είναι αλήθεια ότι δεν έχω ασχοληθεί ξανά με αυτές τις έννοιες και μου ακούγονται πολύ χρήσιμες για τις σπουδές μου.





Ωραία! Σε αυτή την ενότητα προκειται να επεξεργαστούμε τα παρακάτω ερωτήματα:

1. Τι είναι και σε τι χρησιμεύει η ακαδημαϊκή γραφή;
2. Πώς διαχειρίζομαι ένα θέμα εργασίας;
3. Πώς σχεδιάζω την εκπόνηση μιας εργασίας;
4. Ποια είναι τα μέρη μιας εργασίας;
5. Πώς αξιοποιώ τις πηγές μου;
6. Πώς αναπτύσσω ένα επιχείρημα;
7. Τι σημαίνει διατηρώ αρχείο;
8. Πώς χρησιμοποιώ υποσημειώσεις και σημειώσεις τέλους;
9. Ποια είναι τα κύρια συστήματα καταγραφής της βιβλιογραφίας;
10. Τι είναι η λογοκλοπή;
11. Ποιες δεξιότητες αναπτύσσουμε όταν χρησιμοποιούμε τον ακαδημαϊκό τρόπο γραφής;

ΛΟΓΟΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ



Θα ήθελα πολύ να καταλάβω τι εννοούμε όταν μιλάμε για ακαδημαϊκή γραφή.

Πολύ σημαντική η απορία σου. Καταρχάς θα λέγαμε ότι η ακαδημαϊκή γραφή είναι ένα **κειμενικό είδος** με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, πολύ διαφορετικά από άλλα κειμενικά είδη.



ΛΟΓΟΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ



Αν ξεχωρίζαμε το βασικότερο χαρακτηριστικό του, αυτό είναι η **τεκμηρίωση** και πιο ειδικά η τεκμηριωμένη **επιχειρηματολογία**. Ωστόσο έχουν ιδιαίτερη σημασία τόσο η **δομή**, όσο και το **ύφος** και βέβαια το **περιεχόμενο**.

Δεν είναι εύκολο είδος. Θέλει εξάσκηση και βελτιώνεται με την εμπειρία. Όσο θα γράφεις ακαδημαϊκές εργασίες τόσο θα βελτιώνεσαι και θα εξοικειώνεσαι με την τεκμηρίωση και την επιχειρηματολογία.



ΛΟΓΟΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ



Για να σε βοηθήσω: μερικά από τα πολύ σημαντικά χαρακτηριστικά εκτός της τεκμηριώσης και της επιχειρηματολογίας είναι η σαφήνεια, η λιτότητα, η απλότητα, η συνοχή, η σύνθεση, η ερμηνεία, η κριτική προσέγγιση κτλ. Πρέπει να διαβάσεις πολύ για να καταλήξεις σε κάτι συνθετικό με πραγματική κριτική προσέγγιση. Δεν είναι εύκολο.



ΠΑΙΡΝΩ ΕΝΑ ΘΕΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ; ΠΩΣ ΑΡΧΙΖΩ;



Να γίνουμε λίγο πιο συγκεκριμένοι; Όταν πάρω το θέμα μιας εργασίας, τι πρέπει να κάνω; Από πού και πώς να αρχίσω;

Υπάρχουν πολλοί τρόποι προσέγγισης και όλοι είναι σωστοί. Εξαρτάται πολύ από τον τρόπο που μελετάς. Η πρακτική που ακολουθούσα εγώ και αρκετοί συμφοιτητές μου, ήταν να διαβάσω πολλές φορές το θέμα, να το αποκωδικοποιήσω και να κάνω ένα πρώτο **σχεδιάγραμμα με λέξεις-κλειδιά** για το τι ξέρω και τι θέλω να διερευνήσω. Αμέσως μετά αρχίζα την **αναζήτηση** και τη **μελέτη** του υλικού μου. Μελετούσα το υλικό που είχα λάβει από το πανεπιστήμιο και αναζητούσα σχετικά άρθρα και κείμενα.



ΠΑΙΡΝΩ ΕΝΑ ΘΕΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ; ΠΩΣ ΑΡΧΙΖΩ;



Ενδιαφέρουσα προσέγγιση, μου ταιριάζει και εμένα. Εσείς τι λέτε;

Η πρώτη **διερεύνηση-μελέτη** του πεδίου, δηλαδή η αναζήτηση σχετικής επιστημονικής βιβλιογραφίας σε έγκυρες και αξιόλογες πηγές είναι το πρώτο και πολύ σημαντικό βήμα.



ΠΑΙΡΝΩ ΕΝΑ ΘΕΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ; ΠΩΣ ΑΡΧΙΖΩ;



Κι αυτό γιατί αφενός πρέπει να **οριοθετήσεις** το πεδίο της εργασίας και αφετέρου πρέπει να μάθεις τι λέει η σύγχρονη **βιβλιογραφία** για το θέμα σου, πριν αρχίσεις να γράφεις την εργασία σου. Με αυτόν τον τρόπο ξεκινάς και τη διαμόρφωση του θεωρητικού σου πλαισίου.



ΣΧΕΔΙΑΖΩ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ



Τι είναι το **θεωρητικό πλαίσιο** και πού θα μπει στην εργασία μου;

Είναι πολύ σημαντικό να σχεδιαστεί σωστά η δομή της εργασίας από την αρχή. Ο **σχεδιασμός** αυτός είναι πολύ κρίσιμος για την επιτυχημένη ολοκλήρωση της εργασίας σου.

Πολύ σωστά! Το να σχεδιάσεις σωστά μια εργασία είναι η μισή της επιτυχία. Πρέπει να εξοικειωθείς με τη δομή ενός ακαδημαϊκού κειμένου. Ο καλύτερος τρόπος για να το πετύχεις αυτό είναι να διαβάσεις αρκετά τέτοια κείμενα.

ΤΑ ΜΕΡΗ ΜΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ



Τι εννοείτε; Ποια είναι τα **μέρη** μιας εργασίας;

Υπάρχουν ορισμένα πολύ βασικά τμήματα τα οποία πρέπει να υπάρχουν σε κάθε εργασία, αλλά σαφέστατα και κάθε εργασία έχει και τις δικές της ιδιαιτερότητες.

ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

Για ό,τι σχετίζεται με τη δομή και το περιεχόμενο της γραπτής εργασίας στο ΕΑΠ, συμβουλευόμαστε πρώτα τις οδηγίες του Προγράμματος Σπουδών που παρακολουθούμε και ζητούμε διευκρινίσεις από τον Καθηγητή-Σύμβουλο.



ΤΑ ΜΕΡΗ ΜΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ



Η βασική δομή μιας εργασίας περιλαμβάνει:

- Εισαγωγή
- **Κυρίως μέρος** (που αποτελείται από 2, 3 ή 4 ενότητες, ανάλογα τις ζητούμενα του θέματος)
- Συμπεράσματα
- Βιβλιογραφικές πηγές

ΤΑ ΜΕΡΗ ΜΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ



Βέβαια όλα αυτά εξαρτώνται από τα ζητούμενα της εργασίας. Θυμάμαι ότι κάποιες φορές μας ζητούσαν **περίληψη** και κάποιες **όχι!**



Πολύ σωστά! Κάθε φορά τα ζητούμενα μιας εργασίας είναι διαφορετικά. Μια εργασία μπορεί άλλοτε να ζητάει περίληψη, λέξεις-κλειδιά ή ακόμα και τίτλο κι άλλοτε όχι. Σε κάθε περίπτωση, όμως, η εισαγωγή, το «κυρίως μέρος» και τα συμπεράσματα είναι απαραίτητα.



ΤΑ ΜΕΡΗ ΜΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ



Και κάθε ένα από τα τμήματα αυτά έχει τη δική του δομή. Πρέπει να τονίσω ότι στην πραγματικότητα δεν χρησιμοποιούμε ποτέ τον όρο «κυρίως μέρος» ως τίτλο ενός τμήματος της εργασίας αλλά βάζουμε συγκεκριμένο τίτλο σε κάθε ενότητα που αποτελεί το «κυρίως μέρος» ανάλογα με το θέμα π.χ. τίτλος για μια ενότητα στο «κυρίως μέρος» μιας εργασίας για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση μπορεί να είναι «Ανοικτή Εκπαίδευση». Όλα βέβαια εξαρτώνται από τα ζητούμενα τα εργασίας.

ΕΠΙΛΕΓΩ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΩ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΜΟΥ



Αναφερθήκατε πριν σε πηγές. Θέλετε να μου πείτε τι είναι και πώς ακριβώς τις αξιοποιώ;

Οι πηγές μας είναι με απλά λόγια οι αναφορές μας στη δουλειά άλλων επιστημόνων-ερευνητών και θεωρείται μια από τις σημαντικότερες ακαδημαϊκές συμβάσεις. Μεγάλο μέρος της ποιότητας της δουλειάς μας κρίνεται από τις πηγές μας, δηλαδή τα επιστημονικά περιοδικά, τα επιστημονικά άρθρα, τα βιβλία, τα αρχεία κτλ. που αξιοποιούμε για την τεκμηρίωση της εργασίας μας.

Η εγκυρότητα και αξιοπιστία των πηγών μας δείχνει ότι γνωρίζουμε το επιστημονικά μας πεδίο καθώς αναφερόμαστε και αξιοποιούμε επιστημονικές εργασίες άλλων αναγνωρισμένων επιστημόνων στο αντικείμενο.



ΕΠΙΛΕΓΩ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΩ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΜΟΥ



Θέλω και εγώ να τονίσω την εγκυρότητα και αξιοπιστία των πηγών, οι καθηγητές μας πολλές φορές μας είπαν ότι για παράδειγμα μια **εργασία άλλου φοιτητή** όχι μόνο δεν αποτελεί **αξιόπιστη πηγή** αλλά κινδυνεύουμε να μεταφέρουμε εν αγνοία μας και στη δική μας εργασία πιθανή λογοκλοπή του άλλου φοιτητή. Θέλει μεγάλη προσοχή η επιλογή και η αξιοποίηση των πηγών.



Αφού επιλέξουμε τις κατάλληλες πηγές που προέρχονται όπως είπαμε από έγκυρα επιστημονικά περιοδικά του επιστημονικού μας πεδίου κτλ, ξεκινάμε τη **βιβλιογραφική ανασκόπηση** και **καταγράφουμε κριτικά** τι υπάρχει στο πεδίο στο οποίο αναφέρεται η εργασία μας. Οι πηγές πρέπει να αξιοποιούνται συνεχώς στο μεγαλύτερο μέρος της εργασίας μας, καθώς η δική μας έρευνα πρέπει να κάνει κατά κάποιον τρόπο ένα **διάλογο** με τις προϋπάρχουσες έρευνες.



ΕΠΙΛΕΓΩ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΩ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΜΟΥ



Η τεκμηρίωση και τα επιχειρήματα μας χτίζονται πάντοτε με βάση τις πηγές μας.



Κάτι που δεν έχω καταλάβει: τις πηγές μου τις αξιοποιώ σε όλη την εργασία ή απλώς τις αναφέρω στο τέλος;



Οι πηγές πρέπει να αξιοποιούνται συνεχώς στο μεγαλύτερο μέρος της εργασίας μας καθώς η δική μας έρευνα πρέπει να παραπέμπει, να σχολιάζει και να συνομιλεί κριτικά με τις προϋπάρχουσες έρευνες. **Πριν διατυπώσουμε τη δική μας σκοπιά, πρέπει να γνωρίζουμε και να αναφερθούμε προσεκτικά στο τι έχουν πει άλλοι επιστήμονες του πεδίου.**

ΑΝΑΠΤΥΣΣΩ ΕΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ



Δηλαδή δεν είναι αρκετό να παρουσιάσω πειστικά τις απόψεις μου σε ένα ακαδημαϊκό κείμενο; Πρέπει να χρησιμοποιώ και άλλες πηγές;



Ακριβώς.

Σε ένα επιστημονικό κείμενο χρειάζεται **τεκμηρίωση** και **επιχειρήματα**. Οι προσωπικές μας θέσεις πρέπει να συνομιλούν με τις απόψεις άλλων ανθρώπων, οι οποίοι έχουν μελετήσει συστηματικά το αντικείμενο και είναι «ειδικοί» στο θέμα που προσεγγίζουμε.



Το πρώτο βήμα, όπως είπαμε, είναι να συγκεντρώσεις από την επισκόπηση της βιβλιογραφίας και των άλλων πηγών όλες τις απόψεις που έχουν διατυπωθεί για μια πτυχή του θέματος που εξετάζεις.

ΑΝΑΠΤΥΣΣΩ ΕΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ



Είναι αναγκαίο να σχολιάσω όλες τις πηγές;

Όχι, δεν είναι αναγκαίο. Είναι όμως πολύ χρήσιμο να γνωρίζεις όσα έχουν γραφτεί για το θέμα σου, ώστε να επιλέξεις τις θέσεις που θα χρησιμοποιήσεις το χτίσιμο ενός επιχειρήματος. Διάβασε εδώ μερικές χρήσιμες πληροφορίες

[επιχειρηματολογία](#)



Πάνω από όλα να θυμάσαι ότι ανταπτύσσοντας τα δικά σου επιχειρήματα, δηλαδή τεκμηριώνοντας, θα πρέπει να παραθέσεις τις απόψεις των άλλων μελετητών αλλά και να τις σχολιάσεις κριτικά, να τις συγκρίνεις μεταξύ τους, να συμφωνήσεις και συχνά να διαφωνήσεις με αυτές, προβάλλοντας κι άλλα στοιχεία ή δεδομένα που υποστηρίζουν τη γνώμη σου.

ΑΝΑΠΤΥΣΣΩ ΕΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ



Και αυτά καλό είναι να είναι γραμμένα σε σαφή και κατανοητή γλώσσα, να έχουν μια λογική συνέχεια και να ξετυλίγουν τη σκέψη σου σιγά σιγά, ώστε να μπορούν να σε ακολουθούν οι αναγνώστες και οι αναγνώστριες του κειμένου. Εξ άλλου τα επιχειρήματα εμφανίστηκαν με την ανάπτυξη της Λογικής και της Φιλοσοφίας!

Είναι σωστό να παρουσιάζω τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της κάθε θέσης;

Αυτή είναι μια πολύ καλη και διαδομένη τεχνική. Μπορείς επίσης να εξετάσεις μια άποψη από πολλές διαφορετικές σκοπιές. Ή να προσπαθείς να ανατρέψεις μια άποψη με τα κατάλληλα επιχειρήματα ή πηγές.



ΑΝΑΠΤΥΣΣΩ ΕΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ



Και ποιος είναι ο στόχος μου όταν αναπτύσσω ένα επιχείρημα;



Στόχος σου είναι να υποστηρίξεις τη **Βασική Θέση** του κειμένου σου με θέσεις και παραδείγματα που τεκμηριώνονται από τα στοιχεία που έχεις συγκεντρώσει στη μελέτη σου.

Φτάνοντας στα **συμπεράσματα** οι αναγνώστες σου θα πρέπει να έχουν κατανοήσει τα επιχειρήματά σου και να έχουν πειστεί ότι κατέχεις το θέμα.

Επίσης εδώ μπορείς να βρεις δύο εύχρηστους οδηγούς σχετικά με την ακαδημαϊκή γραφή για το επίπεδο που βρίσκεσαι:

Οδηγός 1



Οδηγός 2



ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΧΕΙΟΥ



Σε όλα αυτά σε βοηθάει
πάρα πολύ η καλή
οργάνωση του υλικού σου.

Δηλαδή δεν αρκεί
να έχω συλλέξει
πολλά βιβλία,
άρθρα και ψηφιακές
πηγές;

Το να συλλέξεις το υλικό σου είναι ένα πολύ σημαντικό πρώτο βήμα. Ωστόσο, συνήθως συγκεντρώνουμε πολλές πηγές σε όλες τις φάσεις συγγραφής μιας εργασίας. Έτσι, είναι σημαντικό να τηρούμε ένα σύστημα ταξινόμησης των αρχείων, π.χ.:

- ανά θέμα
- ανά κεφάλαιο
- ανά επιστημονική περιοχή
- ανά ημερομηνία μελέτης

...ό,τι σου ταιριάζει περισσότερο.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΧΕΙΟΥ



Στους υπολογιστές αυτό γίνεται πολύ εύκολα με τους φακέλους αλλά μπορείς να χρησιμοποιήσεις και άλλους τρόπους που είναι βολικοί.



Επίσης είναι σημαντικό να κρατάς σημειώσεις (στο χαρτί ή στον υπολογιστή) για όσα διάβασες ή όσα θες να χρησιμοποιήσεις.



Ναι! Πολύ συχνά διαβάζουμε κάτι που λέμε ότι αποκλείεται να το ξεχάσουμε κι όμως λίγο καιρό μετά δεν μπορούμε με τίποτα να θυμηθούμε που το βρήκαμε...





Γι' αυτό είναι σημαντικό σε κάθετι που μελετάμε:

- ⦿ Να καταγράφουμε αμέσως μετά την ανάγνωση του μια μικρή περίληψη
- ⦿ Να το εντάσσουμε σε μια ευρύτερη ερευνητική περιοχή
- ⦿ Να αναζητούμε τα ερευνητικά του ερωτήματα- τη μεθοδολογία του
- ⦿ Να εντοπίζουμε ερωτήματα-ζητήματα που θέλουν διερεύνηση
- ⦿ Να ξεχωρίζουμε τα στοιχεία που θέλουμε να χρησιμοποιήσουμε στη δική μας εργασία
- ⦿ ...και βέβαια να καταγράφουμε την πλήρη βιβλιογραφική αναφορά (χωρίς ελλείψεις!)



ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΧΕΙΟΥ



Και πώς ανατρέχω στις σημειώσεις μου;

Μπορείς να χρησιμοποιείς εύρεση με λέξεις-κλειδιά. Ή να ψάξεις ανά θέμα/φάκελο στον υπολογιστή σου.

Επίσης μπορείς να χρησιμοποιήσεις κάποιο εργαλείο για την οργάνωση των σημειώσεών σου, είτε στον κειμενογράφο σου είτε διαδικτυακά. Για το θέμα αυτό, δες επίσης στη θεματική Β της πλατφόρμας υποστήριξης.



ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΕΛΟΥΣ



Σε πολλά άρθρα και βιβλία έχω δει κάποιες σημειώσεις στο κάτω μέρος της σελίδας ή στο τέλος του κειμένου. Πως ονομάζονται και σε τι χρησιμεύουν;



Οι σημειώσεις το κάτω μέρος της σελίδας ονομάζονται **Υποσημειώσεις** και οι άλλες **Σημειώσεις Τέλους**. Η μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ τους είναι το σημείο όπου τοποθετούνται οι σημειώσεις. Σε αυτές τις σημειώσεις συνήθως τοποθετούμε επιπλέον υλικό που δεν είναι αναγκαίο για την ανάπτυξη του κειμένου, αλλά προσφέρει συμπληρωματικές πληροφορίες ή στηρίζει περαιτέρω κάποια άποψη ή στοιχείο που υπάρχει μέσα στο κείμενο.



ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΕΛΟΥΣ



Για παράδειγμα, σε αυτές τις σημειώσεις μπορούμε να εντάξουμε:

- Βιβλιογραφικές πληροφορίες
- Πληροφορίες για πνευματικά δικαιώματα
- Επεξηγηματικές, συμπληρωματικές (αλλά σχετικές) πληροφορίες
- Πηγές για περαιτέρω διερεύνηση ενός θέματος
- Επέκταση σε μια συγκεκριμένη ιδέα ή σκέψη
- Γενικές πληροφορίες κ.ά.

ΠΡΟΣΟΧΗ! Πρέπει να τονίσουμε ότι όλα αυτά συνδέονται με το σύστημα καταγραφής της βιβλιογραφίας που υπάρχει στον κανονισμό της σχολής σου.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΕΛΟΥΣ



Η παραπομπή προς αυτές τις σημειώσεις γίνεται με έναν εκθέτη που τοποθετείται μετά τη λέξη ή το παράθεμα που θέλουμε να σχολιάσουμε, ή αντίστοιχα μετά το σημείο στίξης της πρότασης.



Και ποια είναι διαφορά μεταξύ τους; Πότε χρησιμοποιώ το ένα και πότε το άλλο;



Ένας γενικός κανόνας είναι ότι μπορείτε να χρησιμοποιήσετε υποσημειώσεις για λεπτομερή σχόλια και επεξηγήσεις και τις σημειώσεις τέλους για αναφορές σε πηγές. Όμως προσοχή να μην το παρακάνετε γιατί οι υπερβολικά πολλές σημειώσεις και οι δευτερεύουσες και «άχρηστες» πληροφορίες μπορούν να κάνουν το κείμενό σας δυσνόητο και κουραστικό!

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΕΛΟΥΣ



Ανάλογα με το σύστημα της Βιβλιογραφίας που ακολουθούμε υπάρχουν και ορισμένες συμβάσεις για αυτές τις σημειώσεις, τη χρήση τους, τον αριθμό τους και τη μορφοποίησή τους. Κάθε επεξεργαστής κειμένου (Word Office, Open Office, Kingsoft Office, TextMaker κ.ά.) έχει απλές και σαφείς οδηγίες για την εισαγωγή των υποσημειώσεων εντός του κειμένου σας.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΕΛΟΥΣ

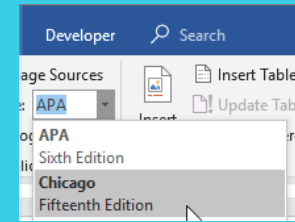


Και υπάρχουν πολλά συστήματα βιβλιογραφίας;



Ναι, πάντα χρειάζεται να ακολουθείς το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η εργασία που ετοιμάζεις. Το πλαίσιο το θέτει είτε η σχολή που φοιτάς, είτε το περιοδικό ή το συνέδριο που θέλεις να στείλεις την εργασία σου είτε, αργότερα, ο εκδοτικός οίκος που πρόκειται να εκδώσει τη δουλειά σου.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

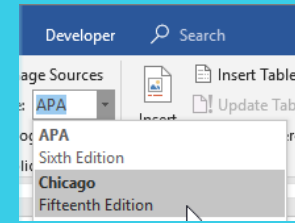


Ναι, υπάρχουν δεκάδες συστήματα βιβλιογραφικών παραπομπών (στα αγγλικά ονομάζονται citation styles ή reference styles).

Και θα πρέπει να τα γνωρίζω όλα;

Όχι βέβαια! Αυτό είναι αδύνατον. Εάν γνωρίζεις αρκετά καλά 3 ή 4 από τα βασικά συστήματα που χρησιμοποιούνται συνήθως είναι παραπάνω από αρκετό. Για παράδειγμα, η Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ε.Α.Π. χρησιμοποιεί σχεδόν αποκλειστικά το σύστημα APA, οπότε μπορείς να ξεκινήσεις από εκεί.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ



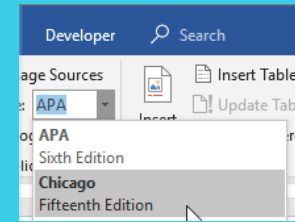
Ποια είναι αυτά τα συστήματα;

Κατά τη γνώμη μου τα πιο χρήσιμα είναι:

- το **APA** (American Psychological Association)
- το **Chicago**
- και το **Harvard**



ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ



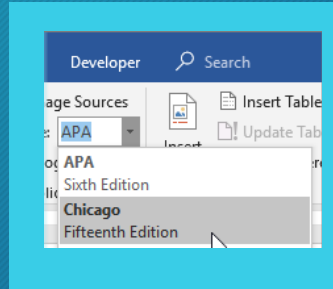
Και ποιες είναι οι διαφορές τους;



Δεν έχουν πολλές σημαντικές διαφορές, παρά μόνο στον τρόπο και τη σειρά που παραθέτουν τις βασικές πληροφορίες της κάθε πηγής (συγγραφέα, τίτλο, χρονολογία & τόπο έκδοσης, οργανισμό έκδοσης κοκ). Κυρίως χρησιμοποιούνται διαφορετικά ανάλογα με το επιστημονικό πεδίο.



ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ



Κάθε στυλ έχει διαφορετικούς κανόνες;

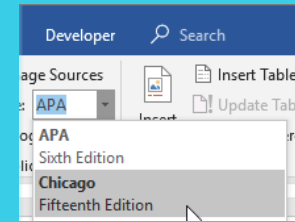
Ο βασικός κανόνας είναι να παραθέτεις τα πλήρη στοιχεία κάθε πηγής που χρησιμοποίησες και το κείμενό σου να παραπέμπει ορθά στη δουλειά των άλλων μελετητών. Έτσι το κέρδος είναι διπλό:

- α) Από τη μια δείχνεις σεβασμό σε όσους μελετητές έχουν ασχοληθεί πριν από σένα με το θέμα και δίνεις αξία στη δουλειά τους
- β) Από την άλλη δείχνεις ότι γνωρίζεις καλά το θέμα σου και δεν μπορείς να κινδυνεύσεις να κατηγορηθείς για λογοκλοπή.

Μπορείς να ρίξεις και μια ματιά σε [ειδικά εργαλεία](#) που έχουν δημιουργηθεί για εύκολη διαχείριση των βιβλιογραφικών αναφορών.



ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ



Για τους κανόνες καταγραφής, μπορείς να διαβάσεις τους χρήσιμους οδηγούς που προσφέρει το Ε.Α.Π. για το κάθε στυλ:

[APA style](#)
[Harvard style](#)
[Chicago style](#)

Αλλά και στην παρακάτω πλατφόρμα που έχει αναπτύξει το ΕΕΥΕΜ του ΕΑΠ θα βρεις πολύ χρήσιμο υλικό

[Οδηγοί - Χρήσιμο Υλικό](#)



ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ



Έχω ακούσει ότι η βιβλιογραφία
σχετίζεται και με τη λογοκλοπή.
Μπορείτε να μου πείτε τι ακριβώς είναι;

Η λογοκλοπή είναι η παρουσίαση
μιας θέσης, μιας πρότασης ή μιας
επιστημονικής εργασίας ως δικής σου
ενώ στην ουσία αντλεί ή παραθέτει
αυτούσια στοιχεία από άλλες πηγές
χωρίς να τις αναφέρει.



ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ



Η λογοκλοπή είναι ένα πολύ σοβαρό παράπτωμα στην ακαδημαϊκή γραφή. Είναι ένα ευρύτερο ζήτημα [Πνευματικών Δικαιωμάτων](#) και στην ακαδημαϊκή κοινότητα αποτελεί πολύ σημαντική παράμετρο του κώδικα δεοντολογίας.

Κάποιες φορές γίνεται σκόπιμα, αλλά πολύ συχνά είναι αποτέλεσμα απροσεξίας ή άγνοιας των κανόνων βιβλιογραφικών παραπομπών.



Παντός, σύμφωνα με τον κανονισμό του ΕΑΠ η λογοκλοπή τιμωρείται. Μπορείς να δεις [εδώ](#) και για αναλυτικές πληροφορίες συμβουλέψου επίσης τη θεματική Δ της πλατφόρμας υποστήριξης.





Καταλαβαίνω ότι πρέπει να είμαι πολύ προσεκτικός. Πώς μπορώ να είμαι σίγουρος ότι θα την αποφύγω;

Υπάρχουν ορισμένοι πολύ απλοί τρόποι.

- 1) Να σημειώνεις από ποια πηγή (βιβλίο, άρθρο, ομιλία, site) προέρχεται η θέση κάπου τρίτου που παραθέτεις στο κείμενό σου
- 2) Να βάζεις σε εισαγωγικά κάθε φράση ή πρόταση που χρησιμοποιείς αυτολεξεί στην εργασία σου και σε παρένθεση να αναφέρεις την πηγή
- 3) Να κρατάς σαφείς σημειώσεις για το ποιες σκέψεις είναι δικές σου και προέκυψαν από τη μελέτη σου και ποιες είναι οι θέσεις του συγγραφέα.



ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ



Πολλές φορές μέσα στην ένταση του διαβάσματος και της συγγραφής μπορεί πραγματικά να μπερδευτούμε για την προέλευση κάποιων όρων, φράσεων ή τοποθετήσεων!

Νομίζω πως κατάλαβα αλλά θα ήθελα να δω μερικά παραδείγματα γιατί ακούγεται σημαντικό να είμαι σωστά ενημερωμένος για το θέμα!



Για περισσότερες πληροφορίες ρίξε από τώρα μια ματιά στην ενότητα που μιλάει για την οργάνωση της μελέτης σου και δε θα έχεις κανένα πρόβλημα στο μέλλον.



ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ & ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΓΡΑΦΗ



Βλέπω ότι τελικά η ακαδημαϊκή γραφή είναι ένας ολόκληρος μικρόκοσμος με τους δικούς του κανόνες, ιδιαιτερότητες και χρήσεις.

Πράγματι. Και όταν θα φτάσεις να κατέχεις αυτή τη «γλώσσα» θα έχεις παράλληλα αποκτήσει και πολλές ακόμα δεξιότητες.



ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ & ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΓΡΑΦΗ



Δηλαδή;

Δηλαδή, καθώς θα εξοικειώνεσαι σιγά σιγά με τις πηγές, με τον τρόπο γραφής, με τις παραπομπές και τις υποσημειώσεις καλλιεργείς και μια σειρά από δεξιότητες που ίσως να μην τις είχες πριν. Ή ίσως να τις είχες ήδη και να σου δίνεται η ευκαιρία να τις καλλιεργήσεις και να τις αξιοποιήσεις περισσότερο.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ & ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΓΡΑΦΗ



Σίγουρα χρειάζεται να είμαι πιο οργανωμένος και στο χρόνο μου και στο υλικό μου... Αλλά και πιο προσκετικός με τις πηγές, τη δομή και τα λογικά επιχειρήματα.

Ναι, η οργανωτικότητα και η κριτική σκέψη, η ανάλυση και οι σύνθεση είναι σίγουρα μέσα στις βασικές δεξιότητες που θα καλλιεργήσεις. Φυσικά ήδη τις έχεις αλλά με τη συστηματική μελέτη και τη γραφή ακονίζονται εντυπωσιακά!



ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ & ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΓΡΑΦΗ



Υπάρχουν επίσης και κάποιες δευτερεύουσες δεξιότητες που παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο.
Για παράδειγμα η επικοινωνία. Τόσο με τους άλλους «συνομιλητές» που διάβαζεις τα κείμενά τους, όσο και με τους συμφοιτητές και τους καθηγητές σου.
Ή η δημιουργικότητα. Ακόμα και η πιο απλή εργασία, εκτός από μελέτη και λογική χρειάζεται έστω και λίγη δημιουργική σκέψη, μια προσωπική νότα σε όσα έχεις να πεις.

Και τόσα άλλα που θα δεις στη διαδρομή της μύησης στα μυστικά της γραφής...
Αν έχεις χρόνο, διάβασε εδώ την πολύ ενδιαφέρουσα εργασία από τη [μεταδιδακτορική έρευνα της κ. Μανούσου](#) για την ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων κατά την εκπονηση εργασιών.





Ευχαριστώ για την καθοδήγηση και το πλούσιο υλικό. Θα προσπαθήσω να τα εφαρμόσω όλα αυτά στην πράξη.

Καλή αρχή και θα διατηρήσουμε οπωσδήποτε την επαφή μας.

Θα είμαστε εδώ για ό,τι χρειαστείς!